

Szászi Zoltán

Bulgakov, a Mester, Margarita és a többiek

Ars longa, vita brevis – A művészet hosszú, az élet rövid! Oly sok ezer jó könyv van a világon, amit még jó lenne elolvasni! Oly sok ezer könyv van a világon, amit jó volt elolvasni. Melyik legyen hát közülük a kedvenc? Az elolvasott kötetek sorából bukjon ki most az egyik kedvenc, egy külön kedves, Mihail Bulgakov *A Mester és Margarita* című műve. A sokszor újraolvasott!

Mi is ez a sokat vitatott mű? Regény, mondják, de ilyen egyszerűen nem úszható meg a besorolása, mert milyen regény, ha regény? Netán romantikus? Ez is igaz lehet! Vagy fantasztikus? Hát persze, süvölti tele torokból máris az ember. Vagy groteszk netán? Amire hahotázva, kacagva megint igent lehet bólintani, miközben a Varietésínházban és a híres Gribojedov házban történetekre gondol az ember. Vallástörténeti, filozofikus mű, amely a Biblia parafrázisa, egy apokrif irat? Ez is igaz, hiszen...

Hiszem, hogy a könyvek engem kerestek meg, s nem véletlen, mit, mikor, miért s milyen körülmények közt olvastam. Bulgakov páratlanul izgalmas, sok regiszteren szóló, térben és időben cikázó, cselekményben dúskáló, érzelemgazdag, már-már lírikus, olykor meg fantasztikus alkotása bő harminc éve talált meg legelőször. (Micsoda furcsaság, kérem, míg a számítógépbe pötyögtem gondolataimat, egy melléütés következtében egy orosz azbukás Z betű jelent meg a képernyőn, hmmm...) Szóval, harminc éve. S megvalom, akkor a Mester és szerelmének, Margaritának vonalát tartottam emlékezetesnek. (Hiába, az ifjonti hév...) Egy bő tíz évvel az első, megjegyzem, igen alapos, sokszor visszalapozgatós, azonnal újraolvasós ismerkedés utáni második olvasat már Woland, Behemót, Azazello, Korovjov és Hella társaságát tartotta izgalmasnak. Aztán újabb rétegbe merült el a szellem, a következő újraolvasáskor, amikor is Hontalan Iván, a múlt század harmincas éveinek nosztalgikusan megfogalmazott képe, kispolgári világa, az akkori, egyeduralmi ro-

hadó társadalom plasztikus ábrázolása vitte a prímet. S voltak még közben olvasatok, amikor hol az egyik, hol a másik korábbi érzésvilágomba bújtam vissza és el a konkrét világ elől. Mígnem... Eljött a legutolsó újraolvasás. Amikor a halál lehetőségében, szinte megfeszítve, kórházi ágyhoz kötve (a szó legszorosabb értelmében véve értendő a kikötés, mert, ugye, tizkilós súlyokkal, hiányzó végtag híján nem szaladgálunk) a bibliai, Bulgakov sajátos teológiájának befogadása, megértése, fileoval és apageoval való megszeretése jött el.

Sok titka van ennek a könyvnek. Nem nyílik meg csak úgy, csak szórakoztató, na, gyorsan olvassunk valamit módon! Bulgakov könyve pozicionálja magát, sokrétűsége, sokféle értelmezhetősége, árnyalatai, utalásai, misztikus szimbólumrendszere nem mindenkinek fogyaszthatóak. A könyv keresi meg az embert, ezt állítottam, s állítom most is, hogy ha meg is találja, el is találja, életre szóló élménysebeket ejt a lelken és szellemen. Jól viselhető mélyedések ezek, oda beülve másképpen tükröződik a világ! Ha Nocri, Pilátus, Woland, Iván, a Hontalan, a jobb cipőre, ruhára vágyó, hiú moszkvai nő, Lihogyjev, a részeges és felelőtlen színházvezető, Behemót, Korovjov, s a Mester és a csodálatos Margarita velem vannak most már, míg én vagyok. Mindenki megérdemelt sorsa szerint! Csak ha Niszán hava van, ha megint itt a telihold, ha menyasszonynak öltöznek a fák és cserjék a temetők kerítésénél és pártájukból hulló szirmokkal öltöztetik a megfeszítettet, olyankor fáj a fejem, sokat kívánok sétálni, s mindig az a borzalmas délután rémséges képsorozata tűnik fel. Koponya formájú hegyen három kereszt, rajta elcsigázott emberi testek...

Köszönöm, Mihail Afanaszjevics Bulgakov! Alkalmasint majd beugrok a novogyevicsevői temetőbe is magához, egy kis holdtöltei hallgatásra. Meg a Patriarsie Prudira is beugrok majd, csak sok a lépcső, amíg felérek az 50-es számú lakásig! De megoldom!

havi lap

XXI. évfolyam, 9. szám, 2014. május

Főszerkesztő: Hodossy Gyula

Vezető szerkesztő: Petres Csizmadia Gabriella

Örökös munkatárs: Turczel Lajos

Szerkesztőbizottság elnöke:

Fibi Sándor

Tagok:

Hrbáček Noszek Magdaléna

Kalácska József

Klemen Terézia

Komzsík Attila

Krippel Éva

Novák Mónika

Szokol Dezső

Nyomdai előkészítés:

Václav Kinga

Gyenes Gábor

Nyomja:

Press Group s.r.o, Banská Bystrica

Kiadja:

Katedra Alapítvány

Felelős kiadó:

Hodossy Gyula

Elérhetőség:

Katedra Alapítvány

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

E-mail: katedra@katedra.skHonlap: www.katedra.sk

Bankszámlaszám: 1014769018/1111.

Kiadványunkat támogatta a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala, a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma.

KATEDRA • mesačník

ročník XXI., 9. číslo, máj 2014

Ydavatel:

Nadácia Katedra,

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

IČO: 35591609

ISSN 1335-6445 • EV: 611/08

Časopis vychádza s finančnou podporou

Ministerstva školstva, vedy, výskumu

a športu Slovenskej republiky.

Realizované s finančnou podporou

Úradu vlády SR – program Kultúra

národnostných menšín 2014.

Náklad: 2500 ks

Oznámenie o štruktúre vlastných vzťahov ydavateľa periodickej tlač podľa stavu k 31.12.2013

Gyula Hodossy (FO) 70%

Károly Tóth 30 %

od 1.1.2014 Nadácia Katedra 100 %

Redakcia / Szerkesztőségünk:

Nadácia Katedra – Katedra Alapítvány.

Palác Duna Palota, Galantská cesta

658/2F, 929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

E-mail: katedra@katedra.skHonlap: <http://www.katedra.sk>

Minden jog fenntartva.

Kéziratokat nem őrzünk meg

és nem küldünk vissza.